

Teaching Guide				
Identifying Data				2021/22
Subject (*)	Pharmacotherapy	Code	750G01024	
Study programme	Grao en Enfermaría			
Descriptors				
Cycle	Period	Year	Type	Credits
Graduate	2nd four-month period	Third	Optional	6
Language	Spanish			
Teaching method	Face-to-face			
Prerequisites				
Department	Ciencias da Saúde			
Coordinador	Núñez Fernández, Lucia	E-mail	lucia.nunez@udc.es	
Lecturers	Núñez Fernández, Lucia	E-mail	lucia.nunez@udc.es	
Web	https://campusvirtual.udc.gal/my/			
General description	In this course it is intended that the student knows the use of drugs in the prevention and treatment of diseases, with a minimum of undesirable effects tolerated by the patient.			
Contingency plan	- Modifications to the contents - Methodologies *Teaching methodologies that are maintained *Teaching methodologies that are modified - Mechanisms for personalized attention to students - Modifications in the evaluation *Evaluation observations: - Modifications to the bibliography or webgraphy			

Study programme competences / results	
Code	Study programme competences / results
A4	Coñecer o uso e a indicación de produtos sanitarios vinculados aos cuidados de enfermaría.
A5	Coñecer os diferentes grupos de fármacos, os principios da súa autorización, uso e indicación, e os mecanismos de acción dos mesmos.
A6	Utilización dos medicamentos, avaliando os beneficios esperados e os riscos asociados e/ou efectos derivados da súa administración e consumo.
A38	Seleccionar as intervencións encamiñadas a tratar ou previr os problemas derivados das desviacións de saúde.
B2	Resolver problemas de forma efectiva.
B4	Traballar de forma autónoma con iniciativa.
B5	Traballar de forma colaborativa nun equipo interdisciplinar.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C10	CB2 Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos a seu traballo ou vocación de unha forma profesional y posúan as competencias que solen demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.

C12	CB4 Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado

Learning outcomes			
Learning outcomes	Study programme competences / results		
Descibir o uso e indicación de medicamentos e produtos sanitarios de prescrición colaborativa estandarizada.	A4 A5 A6 A38	B2 B4 B5	C1 C4 C7 C10 C12
Descibir o uso e indicación de medicamentos e produtos sanitarios de prescrición colaborativa individualizada.	A4 A5 A6 A38	B2 B4 B5	C1 C4 C7 C10 C12
Identificar e valorar o uso e indicacións de medicamentos e produtos sanitarios de prescrición independente.	A4 A5 A6 A38	B2 B4 B5	C1 C4 C7 C10 C12

Contents	
Topic	Sub-topic
Farmacoterapia (prescrición independente, prescrición colaborativa individualizada, prescrición colaborativa estandarizada)	1. Farmacoterapia do sistema nervioso autónomo. 2. Farmacoterapia do sistema nervioso central. 3. Farmacoterapia da dor, inflamación e procesos neoplásicos. 4. Farmacoterapia do aparello dixestivo. 5. Farmacoterapia do aparello respiratorio. 6. Farmacoterapia do aparello cardiovascular, ril e hematoloxía. 7. Farmacoterapia das enfermidades infecciosas e parasitarias. 8. Farmacoterapia das enfermidades endocrinas, metabólicas e inmunolóxicas.

Planning				
Methodologies / tests	Competencies / Results	Teaching hours (in-person & virtual)	Student?s personal work hours	Total hours
Introductory activities	C4 C7 C10	2	0	2
Guest lecture / keynote speech	A4 A5 A6 A38 B4 C4 C7	20	40	60
Workshop	A4 A5 A6 A38 B2 B4 B5 C1 C4 C7 C10 C12	20	40	60
Supervised projects	A4 A5 A6 A38 B2 B4 C1 C4 C7 C10 C12	1	19	20
Objective test	A4 A5 A6 A38 B2 B4 C1 C7 C10 C12	4	0	4
Personalized attention		4	0	4

(*)The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies

Methodologies	Description
Introductory activities	Presentación da materia e revisión dos conceptos craves da Farmacoloxía.
Guest lecture / keynote speech	Exposición oral e con medios audiovisuais dos temas que compoñen o programa da materia.
Workshop	Sesións sobre os temas expostos na sesión maxistral co fin de aclarar puntos craves e/ou dúbidas dos alumnos. Combinaranse diversas metodoloxías/probas (exposicións, simulacións, debates, solución de problemas, prácticas guiadas, casos clínicos, etc) a través do que o alumnado desenvolve tarefas eminentemente prácticas sobre un tema específico, co apoio e supervisión do profesorado
Supervised projects	Realizar un traballo tutelado que integre o coñecemento farmacolóxico seleccionando un fármaco e establecendo a importancia de ese coñecemento para a enfermaría.
Objective test	A proba obxectiva estará composta de dous partes: 1.) Presentación oral, no que se valorará de maneira obxectiva os contidos da materia e 2.) Proba de resposta múltiple: 50 preguntas con 5 respostas das cales só unha é correcta. Non se aplica factor de corrección polas respostas non acertadas.

Personalized attention

Methodologies	Description
Workshop Guest lecture / keynote speech Supervised projects	During the master sessions the doubts that arise will be able to be exposed in the teams sessions. Later and via e-mail, questions can also be expressed about the topics presented in class. Also in each topic there will be a forum / chat for questions. During the workshops, personalized attention will be provided to resolve any doubts or problems that may arise for the student. For the preparation of the objective test, in the section oral presentation, will have the help of the professor to choose the content that go to present.

Assessment

Methodologies	Competencies / Results	Description	Qualification
Workshop	A4 A5 A6 A38 B2 B4 B5 C1 C4 C7 C10 C12	Puntúase a asistencia do alumno e o resultado das probas realizadas.	25
Objective test	A4 A5 A6 A38 B2 B4 C1 C7 C10 C12	A avaliación da proba obxectiva estará composta de dous partes: 1.) Presentación oral do traballo tutelado, supón o 35% da nota final e 2.) Proba de resposta múltiple, que supón o 40% da nota final: O alumno deberá realizar unha proba de 50 preguntas tipo test con resposta múltiple, unha correcta de entre 5 posibles. Non puntuación negativa. O aprobado (5) estará no 70% das respostas correctas, é dicir, o número de respostas correctas para aprobar é de 35. É necesario obter un aprobado no exame para poder sumar a puntuación ao resto da avaliación da materia. As respostas serán avaliadas unicamente na plantilla de respostas do examen.	75

Assessment comments

O sistema de cualificacións exprésarase mediante cualificación numérica de acordo co establecido no art. 5 do Real Decreto 1125/2003 de 5 de setembro (BOE 18 de setembro), polo que se establece o sistema europeo de créditos e o sistema de cualificacións nas titulacións universitarias de carácter oficial e validez en todo o territorio nacional

Sistema de cualificacións:

0-4.9=Suspenso

5-6.9=Aprobado

7-8.9=Notable

9-10=Sobresaliente

9-10 Matrícula de Honra (Graciable)

Alumnos con matrícula a tempo parcial (deben mandar e-mail ao profesor indicando a súa situación ao principio do curso) e dispensa académica: a avaliación dos talleres realizarase pola entrega dos exercicios expostos en cada taller na plataforma moodle. A avaliación da proba obxectiva realizarase seguindo as indicacións desta guía. Nestes casos, a presentación oral da proba obxectivas será acordada co alumno/a sen ter que ser o día que lle corresponde.

Alumnos con segunda matrícula e posteriores (deben mandar e-mail ao profesor indicando a súa situación ao principio do curso): poden presentar dispensa académica e a avaliación dos talleres manterase da matrícula anterior. Poderase subir a nota volvendo realizar os exercicios expostos nos talleres nesa matrícula. A avaliación da proba obxectiva realizarase seguindo as indicacións desta guía.

Considerarase non presentado: aquel alumno que entregue menos do 50% dos exercicios expostos no taller e non realice a proba obxectiva.

Sources of information

Basic	1. Rang HP, Dale MM, Ritter JM, Flower RJ. Farmacología. 7ª ed. Madrid: Elsevier, 2012. 2. Flórez J. Farmacología Humana. 5ª ed. Barcelona: Masson, 2008. 3. Lorenzo-Velázquez B, Lorenzo Fernández P. Farmacología básica y clínica. 18ª ed. Madrid: Médica Panamericana, 2013. 4. Goodman & Gilman. Las Bases Farmacológicas De La Terapéutica. 13edición. McGraw Hill.
Complementary	1. Silvia Castells Molina, Margarita Hernández Pérez. Farmacología en enfermería. Madrid: Elsevier, 2012.2. Beatriz Somoza Hernández, María Victoria Cano González, Pedro Guerra López. Farmacología en enfermería: casos clínicos. Madrid: Médica Panamericana, 2012.3. Bruce D. Clayton, Michelle J. Willihnganz. Basic pharmacology for nurses. St. Louis: Elsevier/Mosby, 2013.4. Michael Patrick Adams, Leland Norman Holland, Jr., Paula Manuel Bostwick. Farmacología para enfermería: un enfoque fisiopatológico. Madrid: Pearson Prentice Hall, 2009.5. Judith Hopfer Deglin, April Hazard Vallerand. Guía farmacológica para profesionales de enfermería. México etc.: McGraw Hill , 2009.6. José Manuel Mosquera González, Pedro Galdós Anuncibay. Farmacología clínica para enfermería. Madrid: McGraw-Hill Interamericana, 2005.7. Antonio J. Valenzuela Rodríguez et al. Guía de intervención rápida de enfermería en farmacología. Madrid: Difusión Avances de Enfermería, 2004.8. Pradillo García, Piedad. Farmacología en enfermería. Madrid: Difusión Avances de Enfermería, 2003.9. José Manuel Mosquera González, Pedro Galdós Anuncibay. Farmacología clínica para enfermería. Madrid: McGraw-Hill Interamericana, 2001.10. Pacheco del Cerro, Enrique. Farmacología y práctica de enfermería. Barcelona: Masson, 2000.11. J. Ignacio de Ahumada Vázquez, M.ª Luisa Santana Falcón, José S. Serrano Molina. Farmacología práctica para las diplomaturas en ciencias de la salud: (enfermería, fisioterapia, podología): con Autoevaluación. Madrid: Díaz de Santos, 2002.

Recommendations

Subjects that it is recommended to have taken before

Pharmacology/750G01011

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Subjects that continue the syllabus

Pharmacology/750G01011

Other comments

It is highly recommended that the student has passed the subject of Pharmacology of the second year of the degree. When submitting assignments, it is recommended that they be submitted in pdf format on the virtual campus. Students should be clear that the application of the UDC regulations on plagiarism situations will be reviewed by teachers. In the event that the master class group exceeds the indications of the classroom capacity, rotating hybrid teaching groups will be established, where students who do not fit in the classroom will follow the teaching telematically that week and in person the next. Being another group the one that realizes it of telematic form, according to planning established by the teacher of the matter.

(*)The teaching guide is the document in which the URV publishes the information about all its courses. It is a public document and cannot be modified. Only in exceptional cases can it be revised by the competent agent or duly revised so that it is in line with current legislation.